

Kleine bedragen met grote gevolgen

De drie genoemde organisaties hebben echter niet de middelen om zelf financiële hulp te bieden. Nochtans ervaren ze regelmatig de noodzaak van een crisisfonds, dat met kleine bedragen zou kunnen tussenkomen om situaties te deblokken.

Enkele voorbeelden:

- Een gefailleerde ondernemer wordt afgesneden van de watertoevoer. Curatoren moeten immers alle contracten op naam van betrokkene opzeggen. Dit betekent: geen douche of bad, en emmers water bij de burens bedelen om te koken en voor het toilet. De enige manier om heraansluiting te bekomen, is door 250 euro te betalen bij de watermaatschappij.
- Het schrappen van het ondernemingsnummer van een (gefaillleerde) ondernemer kost 81,5 €. Vaak is dit noodzakelijk om na faillissement of stopzetting terug te kunnen aanknopen bij de vroegere werkloosheidsuitkering. Zonder 81,5 euro geen schrapping en dus vaak ook geen uitkering...
- Heel concreet: voedsel aankopen om vb. een weekend te overbruggen, waarna de betrokkene kan aankloppen bij OCMW of andere sociale dienst voor voedselpakketten of financiële hulp.
- Het voldoen van de sociale zekerheidsbijdragen voor een kwartaal, zodat de betrokkene in regel blijft met de ziekteverzekering en andere takken van de sociale zekerheid.

Voor het samenbrengen van de middelen voor een dergelijk crisisfonds dat in deze situaties kan tussenkomen, wil Caritas Hulpbetoon, met uw steun, tussenkomen!

Colofon

Caritas Hulpbetoon Info verschijnt driemaandelijks. Oplage 4850 exemplaren.
Verantwoordelijke uitgever
 Dominic Verhoeven,
 ondervoorzitter Caritas Hulpbetoon vzw,
 dominic.verhoeven@caritas.be

Redactie & administratie
 Caritas Hulpbetoon vzw,
 Liefdadigheidstraat 39, 1210 Brussel,
 T 02 608 00 72 – F 02 608 00 75,
 caritas.hulpbetoon@caritas.be

Grafisch ontwerp & druk Artoos,
 Oudestraat 19, 1910 Kampenhout,
 www.artoos.be

Info

Caritas Hulpbetoon Info | nummer 8 | maart 2013

08

Editoriaal

Beste Schenker,

Met deze Caritas Hulpbetoon Info richten we ons tot u met een vraag voor steun voor toch wel een ongewone doelgroep: zelfstandigen in armoede.

Het zijn niet onmiddellijk de mensen die we met 'armoede' associëren. Veeleer het omgekeerde: rond zelfstandigen hangt een aureool van rijkdom, mensen die het gemaakt hebben, die met hard werken een mooi leven hebben opgebouwd en aan wie iedereen kan zien dat ze er warmpjes bijzitten. Mensen ook die de economie doen draaien en werk verschaffen aan anderen.

Dat is ongetwijfeld juist. En daar ligt ook de aantrekkingskracht van het zelfstandig bestaan. Maar er zijn er ook heel wat bij wie het net niet gelukt is, die door economische of persoonlijke tegenslagen of ziekte achteruitgeslagen zijn, en vaak tot een faillissement gedwongen. En dan zijn er voor een zelfstandige nauwelijks vangnetten. Daarom is de groep zelfstandigen die onder de armoedegrens vallen ook zo groot: 15 %, tegenover 6 % van de loontrekkende bevolking. In plaats van het – zelfs beperkte – vangnet van de werkloosheid, blijven er vaak torenhoge schulden. En schaamte, waardoor armoede bij zelfstandigen vaak verborgen blijft en verborgen gehouden wordt.

Toch kunnen mits begeleiding in een vroeg stadium, bij velen de ergste gevolgen zoniet vermeden, dan toch verzacht worden. Met de opbrengst van deze actie willen we organisaties zoals Efreem die in de bres springen voor deze mensen, de nodige werkingsmiddelen geven om tussen te komen. Soms volstaan een paar honderd euro, of zelfs minder, om een helse molen van olopemde schulden te stoppen.

Help ons helpen! Mogen wij ook nu weer op u rekenen? Van harte dank bij voorbaat

Dominic Verhoeven
 Ondervoorzitter

Jacques De Vlieger
 Voorzitter

Een storting voor dit initiatief kan verricht worden op het rekeningnummer BE80 7765 9023 3377 van Caritas Hulpbetoon vzw, Liefdadigheidstraat 39 te 1210 Brussel. Als vermelding schrijft u: 'voorkeursproject zelfstandigen in armoede'. Er wordt een fiscaal attest afgeleverd bij giften vanaf 40,00 euro.

Handtekening(en)

OVERSCHRIJVINGSOPDRACHT

Bij invulling met de hand, één HOOFDLETTER of cijfer in zwart (of blauw) per vakje

Gewenste uitvoeringsdatum in de toekomst	Bedrag	EUR	CENT
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Rekening opdrachtgever (IBAN)	<input type="text"/>		
Naam en adres opdrachtgever	<input type="text"/>		
Rekening begunstigde (IBAN)	B E 8 0 7 7 6 5 9 0 2 3 3 3 7 7		
BIC begunstigde	G K C C B E B B		
Naam en adres begunstigde	C A R I T A S H U L P B E T O O N V Z W L I E F D A D I G H E I D S T R A A T 3 9 1 2 1 0 B R U S S E L		
Mededeling	N M 2 0 1 3 / 1 Z E L F S T A N D I G E N I N A R M O E D E		

Armoede bij zelfstandige ondernemers. De harde realiteit.

Enkele cijfers

In 2002 deed het Studiecentrum voor Ondernemerschap voor het eerst in België een onderzoek naar armoede bij zelfstandigen, een blinde vlek in de ogen van onze samenleving, voor wie "een zelfstandige" nog te vaak het beeld van rijkdom oproept.

In 2006 bleek uit een vervolgstudie van Unizo dat bij 15 % van de zelfstandigen het inkomen tijdens de laatste zeven jaren liefst zes maal onder de armoedegrens was gebleven. Dat zijn ruim 40.000 zelfstandigen in België. Die 15 % staat tegenover ongeveer 6 procent van de totale werkende

bevolking, wat aangeeft dat zelfstandigen vaak kwetsbaarder zijn voor armoede dan werknemers, omdat er nauwelijks een vangnet voor is.

In januari 2013 tenslotte telden we 1.147 bedrijven die de boeken moesten sluiten: een toename met 40,4 % in vergelijking met de cijfers van januari 2012. Over gans 2012 waren er meer dan 12.000 faillissementen in België. Voor 2013 liggen de prognoses boven de 13.000. De pionier in begeleiding van zelfstandigen in moeilijkheden, EfreM vzw, zag zich in 2012 geconfronteerd met dubbel zoveel begeleidingen als in 2011, namelijk 518 nieuwe situaties in totaal.

Naast de klassieke sectoren van landbouw, horeca en bouw, vallen de klappen vooral in de ruime dienstensector (vb. transport, schoonheidszorgen, consultancy-bedrijven). Ook de groothandel lijkt in de klappen te delen. Verder zijn er beroepen met heel specifieke problematiek zoals kinderdagverblijven, fotografen, drukkerijen, ...

Vaak gaat het om eenmanszaken. Maar ook bij vennootschappen zijn de gevolgen voor de vennoten vaak zeer ernstig. Er bestaan immers ook veel vennootschappen zonder beperking van de aansprakelijkheid, en zelfs waar die van toepassing is, blijven vaak borgstellingen voor financiële drama's zorgen. Bovendien zeggen de cijfers van faillissementen niet alles. Veel ondernemers stoppen hun zelfstandige activiteit zonder faillissement, maar moeten nog jarenlang betalen om de ontstane schulden af te lossen.

Ondernemers zijn de enigen die echt risico's moeten nemen om hun boterham te verdienen

Geen andere bevolkingsgroep moet zoveel eigen middelen in de weegschaal leggen om een inkomen te kunnen verwerven. Die investeringen houden ook gevaren in. Vaak beginnen de problemen net doordat men een grote vraag wil opvangen met aanwervingen. De relatief onbeheersbare personeelskosten en de bijkomende administratie kunnen dan bij een dalende vraag genoeg zijn om de kansen te doen keren.

Maar ook een stap terugzetten is niet evident. Bovendien vertoont de sociale zekerheid voor zelfstandigen heel wat hiaten in vergelijking met deze voor werknemers (o.m. lage ziekteuitkeringen, geen werkloosheid), wat eveneens voor problemen zorgt.

De harde realiteit en de verborgen kant van de armoede

In 95 % van de hulpverleningen wordt EfreM geconfronteerd met een min of meer ernstige schuldproblematiek die op haar beurt ook andere problemen met zich mee brengt. Door achterstallige sociale bijdragen raken ondernemers en hun gezin uit regel voor de ziekteverzekering. Wegens niet-betaling verdwijnt de boekhouder uit het verhaal en doordat er geen voorafbetalingen kunnen gebeuren bij de belastingen hangt hen vaak een onoverkomelijke belastingaanslag boven het hoofd. Hoe verder ondernemers wegzakken in deze negatieve spiraal, hoe moeilijker het wordt om de zaak te redden.

Zelfstandige ondernemers kunnen in hun directe omgeving ook niet over hun problemen

praten: niet met hun klanten, niet met hun leveranciers, niet met hun familie. Er bestaat ook geen maatschappelijk draagvlak voor. Zelfstandigen in armoede beschikken daarom vaak over een zeer beperkt sociaal netwerk. Sociale uitsluiting en zichzelf afsluiten gaan hand in hand.

Langdurig in armoede en sociale uitsluiting leven creëert kwetsuren, die slechts heel langzaam helen. Het zorgt ervoor dat mensen de greep verliezen op het eigen leven, angstig en wantrouwig worden en de verbinding met zichzelf, de omgeving, de maatschappij en de toekomst verliezen.

Hulp als het verkeerd loopt

Het aanbod aan hulpverlening voor zelfstandigen is nog veel te weinig uitgebouwd. EfreM biedt

al ruim 15 jaar hulp in West-Vlaanderen, maar vindt slechts de laatste jaren middelen om ook buiten de provinciegrenzen te treden.

EfreM biedt maatzorg die uitgaat van de sterke en zwakke kanten van de ondernemer en de onderneming. Het is eveneens integrale begeleiding in die zin dat alle problemen van het leven en het ondernemen meegenomen worden. De hulp omvat psychosociale begeleiding, o.a. in gespreksgroepen, maar eveneens advies en bemiddeling, en vaak ook bemiddeling met schuldeisers, soms tot en met het opvolgen van gerechtelijke procedures.

EfreM werkt met beroepskrachten, maar hecht veel waarde aan het inschakelen van vrijwilligers. Voor het recruter en vormen

van deze vrijwilligers wordt samengewerkt met een andere organisatie die op terrein van de ondernemers in moeilijkheden actief is, namelijk Tussenstap (een afdeling van de vzw Zenitor). Tussenstap wil in eerste instantie ondernemers die zich in moeilijkheden bevinden, bijstaan met advies over hoe ze hun leven weer terug op de rails krijgen. Verder wil Tussenstap een kenniscentrum zijn rond de problematiek van ondernemers in moeilijkheden.

Als derde organisatie hebben we nog Boeren op een Kruispunt die in heel Vlaanderen integrale hulpverlening biedt binnen de sector van landbouw, veeteelt en tuinbouw.